

Toelichting Algemeen

1. Wettelijke basis

De modelverordening op de watersysteemheffing is gebaseerd op de tekst van de Waterschapswet, zoals die is komen te luiden na de inwerkingtreding van de Wet modernisering waterschapsbestel (Staatsblad 2007, 208) en, wat betreft artikel 10, eerste lid, van de modelverordening, de inwerkingtreding van artikel XIII van de Wet van 3 juli 2008 (Staatsblad 2008, 262). Zoals blijkt uit het bepaalde in artikel XII van de Wet modernisering waterschapsbestel blijven de belastingbepalingen van hoofdstuk XVII van de Waterschapswet gelden voor de belastingtijdvakken die vóór 1 januari 2009 zijn aangevangen. Ook op belastbare feiten die zich voor dat tijdstip hebben voorgedaan, blijven laatstbedoelde belastingbepalingen van toepassing.

In deze toelichting op de modelverordening worden de bepalingen uit het zojuist genoemde hoofdstuk XVII van de Waterschapswet (Bijzondere bepalingen omtrent de omslagen) ook wel aangeduid als de bepalingen uit de 'oude' Waterschapswet. De term 'nieuwe Waterschapswet' staat in deze toelichting dan voor de bepalingen van het nieuwe hoofdstuk XVII van de wet, getiteld: De watersysteemheffing.

2. De watersysteemtaak

In artikel 1, tweede lid, van de Waterschapswet is "de zorg voor het watersysteem" als eerste hoofdtaak van het waterschap vermeld. De zorg voor het watersysteem omvat de zorg voor de waterkering en de zorg voor de waterhuishouding, waaronder ook de zorg voor de waterkwaliteit. Tot voor kort werden deze taken afzonderlijk benoemd. Met het gebruik van de term "zorg voor het watersysteem" wordt benadrukt dat zij een nauwe onderlinge samenhang kennen en als één integrale taak moeten worden uitgevoerd.

In artikel 1, lid 2, is de zorg voor de zuivering van afvalwater op de voet van artikel 15a van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren als andere hoofdtaak van het waterschap genoemd. Ook is bepaald dat de zorg voor een of meer andere waterstaatsaangelegenheden aan de waterschappen kan zijn of worden opgedragen. De uitvoering van de wegen- en de vaarwegentaak door een aantal waterschappen is een uiting van dit laatste.

De zorg voor het watersysteem is één samenhangende taak die het waterschap, uitzonderingen daargelaten, in zijn gehele beheersgebied uitoefent. Alhoewel de wetgever dit niet met zoveel woorden aangeeft, moet worden aangenomen dat de uitzonderingen gevallen betreffen waarin andere overheden dan de waterschappen taken ter zake uitoefenen. In de Waterschapswet wordt de zorg voor het watersysteem in algemene zin aan de waterschappen toegekend. De nadere invulling ervan vindt plaats in het provinciale waterschapsreglement en in de praktijk ook in belangrijke mate in bijzondere wetgeving, zoals de Wet op de waterhuishouding, de Wet op de waterkering en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Op grond van artikel 2 van de Waterschapswet worden het gebied en de taken van het waterschap door Provinciale Staten bepaald.

3. De watersysteemheffing

De watersysteemheffing is een geheel nieuwe belasting die de tot nu toe bestaande waterschapsomslagen en de huidige verontreinigingsheffing (deels) vervangt. Belastingplichtig voor de watersysteemheffing zijn:

de ingezetenen;

de eigenaren¹ van ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen;

¹ In de toelichting gebruiken wij gemakshalve de term 'eigenaren' (van ongebouwde onroerende zaken, natuurterreinen en gebouwde onroerende zaken). De juridisch juiste term is 'degene die

de eigenaren van natuurterreinen en
de eigenaren van gebouwde onroerende zaken.

Dit zijn de belastingplichtige categorieën. De watersysteemheffing kent ten opzichte van de waterschapsomslagen dus een nieuwe belastingplichtige categorie: de eigenaren van natuurterreinen. Natuurterreinen zijn in wezen ongebouwde onroerende zaken. Onder de oude Waterschapswet behoorden zij dan ook tot de categorie ongebouwd. Natuurterreinen hebben in de nieuwe Waterschapswet echter een aparte status gekregen, omdat hun wensen en behoeften op het gebied van de waterhuishouding nogal kunnen verschillen van die van het overige ongebouwd. Onder overig ongebouwd moeten de ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn, worden verstaan. In de modelverordening zal steeds een duidelijk onderscheid worden gemaakt in natuurterreinen enerzijds en ongebouwd, niet zijnde natuur, anderzijds. Blijkens de Memorie van Toelichting bij de Wet modernisering waterschapsbestel hebben degenen die tot de belastingplichtige categorieën behoren per definitie belang bij de uitoefening van de taken van het waterschap. Hun betaling is hierop gebaseerd.

4. De heffingsmaatstaven en de tarieven van de heffing

Anders dan onder de oude Waterschapswet het geval was, geeft de nieuwe Waterschapswet in artikel 121 niet alleen voor de heffing ter zake van ongebouwde en gebouwde onroerende zaken, maar ook voor de heffing ter zake van de ingezetenen een duidelijke heffingsmaatstaf. De heffingsmaatstaf voor de ingezetenen is de woonruimte. Voor ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn en voor natuurterreinen is de heffingsmaatstaf de oppervlakte van de onroerende zaak en voor gebouwde onroerende zaken is de heffingsmaatstaf de op de voet van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) vastgestelde waarde. Het tarief van de belasting moet op grond van de Waterschapswet worden gesteld op een gelijk bedrag per woonruimte (ingezetenen), op een gelijk bedrag per hectare (ongebouwd niet zijnde natuur en natuur) of op een vast percentage van de WOZ-waarde (gebouwd). De watersysteemheffing kent daarmee dus ook vier afzonderlijke tarieven.

5. Tariefdifferentiatie

Tariefdifferentiatie is een voor de waterschappen nieuwe mogelijkheid om rekening te houden met het feit dat het belang bij het watersysteembeheer voor bepaalde onroerende zaken duidelijk afwijkend kan zijn dan dat van andere onroerende zaken. In die gevallen heeft het algemeen bestuur van een waterschap de mogelijkheid, maar niet de verplichting, de tarieven te differentiëren. Uit een oogpunt van uniformiteit en vereenvoudiging zijn de gevallen waarin tariefdifferentiatie mogelijk is, limitatief in de wet opgesomd. Om dezelfde redenen is de bandbreedte van de differentiatie wettelijk begrensd. Tariefdifferentiatie kan alleen worden toegepast voor buitendijks gelegen onroerende zaken, voor onroerende zaken die blijkens de legger van het waterschap als waterberging worden gebruikt, voor onroerende zaken gelegen in bemalen gebieden, voor onroerende zaken die in hoofdzaak uit glasopstanden bestaan en voor verharde openbare wegen. De regeling van de tariefdifferentiatie staat in artikel 122 van de Waterschapswet.

Rekenvoorbeeld cumulatie van tariefdifferentiatie

Op grond van artikel 122, lid 4, van de Waterschapswet, kunnen de tariefdifferentiaties naast elkaar worden toegepast. Dit wordt ook wel 'cumulatie van tariefdifferentiatie' genoemd. De wet geeft niet aan op welke wijze een cumulerende tariefdifferentiatie berekend moet worden. Praktisch gezien zijn twee benaderingen mogelijk. In het Unierekenmodel is voor de werkwijze gekozen waarin de opbrengsten op grond van het tarief zonder differentiatie is herleid naar opbrengsten met tariefdifferentiatie. Dit is de meest zuivere benadering. Een rekenvoorbeeld is hieronder opgenomen. Over de cumulatie van tariefdifferentiatie kan nog worden opgemerkt dat het een kwestie van optellen en aftrekken is en niet van vermenigvuldigen. Het is in geval van

krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot heeft' (van ongebouwde onroerende zaken, natuurterreinen en gebouwde onroerende zaken).

cumulatie met andere woorden de bedoeling dat bij toepassing van de differentiaties die in het concrete geval aan de orde zijn, steeds naar het basistarief wordt teruggegaan. De einduitkomst wordt verkregen door het optellen en aftrekken van de resultaten na toepassing van elk van de differentiaties. Het is niet de bedoeling om het basistarief te vermenigvuldigen met de factor die na toepassing van de eerste differentiatie resteert en de aldus verkregen uitkomst ook weer met de factor van de tweede differentiatie te vermenigvuldigen.

Een voorbeeld kan dit verduidelijken.

Stel dat sprake is van een buitendijks gelegen weg en een basistarief van € 100, - per hectare. In de aanpak waarin het principe van optellen en aftrekken wordt gehanteerd, leidt dit tot de volgende berekening:

- € 100 minus € 75 (75% van €100) + €200 (het dubbele van €100, -) = €225, -.

Indien de aanpak waarin wordt vermenigvuldigd, ziet de berekening er als volgt uit:

- €100, - x 0,25 x 2,00= € 50, -.

Een uitwerking op basis van het Unierekenmodel is hieronder opgenomen. De voorbeelden die hier worden gebruikt verschillen van de voorgaande.

Cumulatie van tariefdifferentiatie

Totale kosten	Gebied	oppervl. ha.	% tar.diff	opbrengst met diff. €	vereffenings-factor	Tarief in verord. na vereffening €	opbrengst na vereffening €	idem, na afronden tarief op 2 dec. €	
€	bemalen	25.000	+	100%	5.000.000	0,8421	168,42	4.210.526,32	4.210.500,00
10.000.000	buitendijks	10.000	-	-75%	250.000	Tarief na vereffening	21,05	210.526,32	210.500,00
	bemalen + buitendijks	5.000	+	25%	625.000	€	105,26	526.315,79	526.300,00
tarief zonder diff. € 100,00	overig	<u>60.000</u>		0%	<u>6.000.000</u>	€	84,21	<u>5.052.631,58</u>	<u>5.052.600,00</u>
		100.000			11.875.000	84,21	10.000.000,00	9.999.900,00	

6. Hoofdstukindeling

De modelverordening bestaat uit 6 hoofdstukken, genummerd I tot en met VI en 18 artikelen. Hoofdstuk I bevat inleidende bepalingen. De hoofdstukken II tot en met V gaan respectievelijk in op de heffing ter zake van ingezetenen, ongebouwde onroerende zaken (niet zijnde natuurterreinen), natuurterreinen en gebouwde onroerende zaken. Het slothoofdstuk bevat algemene bepalingen over de heffing en de invordering van de watersysteemheffing.

Artikelsgewijze toelichting

Aanhef

De watersysteemheffing is een nieuwe heffing. Het besluit om deze heffing in te voeren, is een bevoegdheid van het algemeen bestuur van het waterschap, welke wordt geconcretiseerd door de vaststelling van de belastingverordening. Dit wordt in de aanhef van de modelverordening tot uitdrukking gebracht, waarbij ook de relevante wettelijke bepalingen worden genoemd. Artikel 110 Waterschapswet is de wettelijke bepaling die over het besluit tot invoering van de belasting en de daarvoor benodigde vaststelling van de belastingverordening gaat. Artikel 113 is de wettelijke bepaling die aangeeft welke belastingen en rechten door de waterschappen geheven mogen worden en artikel 117 is de bepaling op grond waarvan waterschappen ter bestrijding van kosten verbonden aan de zorg voor het watersysteem, onder de naam watersysteemheffing een belasting mogen heffen. In de aanhef wordt daarnaast tot uitdrukking gebracht dat aan de vaststelling van de verordening door het algemeen bestuur een voordracht van het dagelijks bestuur vooraf gaat.

Hoofdstuk I Inleidende bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit artikel zijn omwille van de duidelijkheid omschrijvingen opgenomen van in de verordening vaker voorkomende begrippen.

a. Ingezetenen

De omschrijving van het begrip ingezetenen is ontleend aan artikel 116, onder a, van de Waterschapswet. Om als ingezetene aangemerkt te kunnen worden, moet sprake zijn van het hebben van woonplaats en het gebruik van woonruimte in het gebied van het waterschap. Of sprake is van het hebben van woonplaats, wordt aan de hand van gegevens uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens bepaald. De situatie bij het begin van het kalenderjaar is bepalend.

Woonruimte is iedere ruimte die blijkens zijn inrichting bestemd is om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheden. Dit betekent dat de gebruiker van de woonruimte niet anders dan bijkomstig afhankelijk mag zijn van voorzieningen elders in het gebouw. In het geval van woonruimten moet worden gedacht aan voorzieningen als keuken, douche en toilet. Deze moeten de gebruiker van de woonruimte, met uitsluiting van anderen die niet tot zijn of haar huishouden behoren, exclusief ter beschikking staan. Bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen kunnen om deze reden veelal niet als ingezetenen in de zin van artikel 116, onder a, van de Waterschapswet worden aangemerkt. Hetzelfde geldt voor bewoners van studentenhuizen.

b. Heffingsambtenaar

De ambtenaar van het waterschap die de heffingsbevoegdheden (inspecteurbevoegdheden) uit de Algemene wet inzake rijksbelastingen uitoefent, wordt in de modelverordening de heffingsambtenaar genoemd. Tot de inspecteurbevoegdheden behoort de bevoegdheid tot het vaststellen van belastingaanslagen en de bevoegdheid tot het doen van uitspraken op bezwaarschriften. Het dagelijks bestuur van het waterschap moet een besluit nemen waarin de heffingsambtenaar wordt aangewezen. De wettelijke basis is artikel 123, derde lid, onder a, van de Waterschapswet.

Indien twee of meer waterschappen samenwerken in een gemeenschappelijke regeling en indien bij die regeling een openbaar lichaam is ingesteld, kan een ambtenaar van dit openbaar lichaam als heffingsambtenaar worden aangewezen. Dit is in artikel 124, vijfde lid, onder a, van

de Waterschapswet geregeld. Aanwijzing tot heffingsambtenaar gebeurt bij besluit van het openbaar lichaam.

c. Invorderingsambtenaar

De ambtenaar van het waterschap die de ontvangersbevoegdheden uit de Invorderingswet 1990 uitoefent, wordt in de modelverordening met de term 'invorderingsambtenaar' aangeduid. Tot de ontvangersbevoegdheden behoort de bevoegdheid tot de invordering van de belasting. Ook het verlenen van kwijtschelding van belasting is een ontvangersbevoegdheid. De Waterschapswet noemt de ontvanger in artikel 123, derde lid, onder c. Evenals dat ten aanzien van de heffingsambtenaar het geval is, kan in geval samenwerking door waterschappen in een gemeenschappelijke regeling en indien hierbij een openbaar lichaam is ingesteld, een ambtenaar van dit openbaar lichaam als invorderingsambtenaar worden aangewezen. Dit volgt uit artikel 124, vijfde lid, onder b, van de Waterschapswet. Aanwijzing tot invorderingsambtenaar gebeurt bij besluit van het openbaar lichaam.

d. Woonruimte

Voor een beschouwing op het begrip woonruimte wordt verwezen naar onderdeel a, hiervoor.

e. Kostentoedelingsverordening

Elk waterschap moet ingevolge artikel 120, eerste lid, eerste volzin, van de Waterschapswet ten behoeve van de watersysteemheffing een verordening vaststellen waarin de toedeling van het kostenaandeel voor elk van de belastingplichtige categorieën is vastgelegd. Deze verordening wordt de Kostentoedelingsverordening genoemd. Met ingang van 1 januari 2009 is de Kostentoedelingsverordening ook in het kader van de tariefdifferentiatie van belang.

f. Buitendijks gelegen onroerende zaken

Buitendijks gelegen onroerende zaken zijn omschreven als onroerende zaken die geheel of gedeeltelijk buiten de primaire waterkering zijn gelegen. Deze omschrijving is gelijk aan de definitie uit de model-kostentoedelingsverordening. Waterschappen kunnen deze begripsomschrijving aanpassen, indien dit op grond van regionale omstandigheden wenselijk is. Buitendijks gelegen onroerende zaken kunnen alsdan ook worden omschreven als onroerende zaken die geheel of gedeeltelijk buiten de secundaire of regionale kering zijn gelegen.

g. Waterbergingsgebieden

Waterbergingsgebieden zijn omschreven als gebieden die integraal onderdeel uitmaken van het watersysteem en periodiek vanuit het oppervlaktesysteem kunnen overstromen, daartoe ruimtelijk zijn bestemd en als zodanig in de legger van het waterschap zijn opgenomen. Dit laatste is kenmerkend voor waterbergingsgebieden. De omschrijving is gelijk aan de omschrijving uit de model-kostentoedelingsverordening.

h. Bemalen gebieden

Bemalen gebieden zijn omschreven als delen van het waterschapsgebied die niet vrij afwateren en delen van het waterschapsgebied waarin uit de lager gelegen gebieden water wordt opgemalen. Het gaat kortom om alle gebieden die een vorm van bemaling hebben. De omschrijving is gelijk aan de omschrijving uit de model-kostentoedelingsverordening.

i. Glasopstand

Een glasopstand is omschreven als een constructie van staand glas of een staande constructie van met glas overeenkomend materiaal die bedrijfsmatig wordt aangewend voor de teelt of kweek van gewassen. De omschrijving is gelijk aan de omschrijving uit de model-kostentoedelingsverordening.

j. Natuurterreinen

De omschrijving van het begrip natuurterreinen is ontleend aan artikel 116, onderdeel c, van de Waterschapswet. De wet geeft een kwalitatieve omschrijving van het begrip, waarbij de nadruk op de duurzame inrichting en beheer als natuurgebied ligt. Bij de beoordeling of sprake is van een ongebouwde onroerende zaak waarvan de inrichting en het beheer geheel of nagenoeg geheel en duurzaam zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur (toetsing aan de zojuist genoemde kwalitatieve omschrijving), zijn ook de feitelijke of uiteindelijke bestemming van de onroerende zaak van belang. Zo zal een perceel nog bouwrijp te maken grond dat al jaren niet is bewerkt en waar inmiddels eventueel veel groen en leven aanwezig is, maar waar uiteindelijk wel gebouwd zal worden, niet als een natuurterrein kwalificeren. Ook stadsparken, plantsoenen en dergelijke zullen vanwege hun overwegende recreatieve functie niet als natuurterrein in aanmerking genomen kunnen worden.

Onder natuurterreinen worden mede bossen en open wateren met een oppervlakte van tenminste één hectare verstaan. Er is sprake van wetsduiding: zodra een bos of open water een oppervlakte van één hectare of meer heeft, is sprake van een natuurterrein. In deze gevallen is niet relevant of de inrichting en het beheer van de onroerende zaak zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Dit leidt ertoe dat ook bedrijfsmatig geëxploiteerde bossen van tenminste één hectare tot de categorie natuurterreinen worden gerekend. Geheel of nagenoeg geheel staat overigens voor 90% of meer.

k. Ongebouwde onroerende zaken

Waar in deze modelverordening wordt gesproken over ongebouwde onroerende zaken, worden steeds ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterrein zijn, bedoeld. Het gaat om de ongebouwde onroerende zaken bedoeld in artikel 117, onder b, van de Waterschapswet.

l. Gebied van het waterschap

In artikel 1 van de Waterschapswet is het functionele karakter van de waterschappen vastgelegd: hun taak is de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied. In verband hiermee is onder andere de zorg voor het watersysteem aan hen opgedragen. De regeling van het gebied gebeurt door de provincie, bij provinciaal reglement. In de praktijk wordt het gebied van het waterschap veelal aangeduid op een (al dan niet elektronische) kaart die bij het provinciale reglement behoort. Omdat de toekenning van 'de zorg voor het watersysteem' aan de waterschappen niet impliceert dat *alle* zorg voor het watersysteem in een bepaald gebied aan het waterschap is toegekend (ook andere overheden kunnen immers ter zake taken uitoefenen), is in de modelverordening opgenomen dat het moet gaan om het gebied waarin het waterschap de bevoegdheid tot uitoefening van het watersysteembeheer heeft.

m. De heffing

Waar in de modelverordening over 'de heffing' wordt gesproken, wordt steeds de watersysteemheffing, genoemd in artikel 117, aanhef, van de Waterschapswet, bedoeld. De watersysteemheffing vervangt de tot nu toe bestaande heffingen voor waterkwantiteit, waterkering en het onderdeel van de Wvo-heffing waaruit het passieve waterkwaliteitsbeheer van oppervlaktewateren bekostigd wordt.

De onderdelen f tot en met i van artikel 1 zijn overigens alleen van belang indien het waterschap gebruik maakt van de mogelijkheid om tarieven te differentiëren.

Artikel 2 Belastbaar feit en belastingplichtigen

In artikel 2 is aangegeven van wie de belasting wordt geheven. Tezelfdertijd is in het artikel het belastbaar feit (beter gezegd: zijn in het artikel de belastbare feiten) opgenomen. Deze vallen samen met de omschrijving van de belastingplichtigen. Belastingplichtig zijn degenen te wiens aanzien het belastbaar feit zich voordoet. In overeenstemming met artikel 117 van de Waterschapswet zijn als belastingplichtigen respectievelijk aangewezen degenen die woonachtig zijn in het gebied van het waterschap en die aldaar het gebruik hebben van woonruimte (de ingeze-

tenen) en degenen die in het gebied van het waterschap eigenaar zijn van ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn, van natuurterrein of van gebouwde onroerende zaken. Deze vier belastingplichtige categorieën zijn in artikel 2, tweede lid, onderdelen a tot en met d, van de modelverordening opgenomen.

In het derde lid van het artikel is vastgelegd dat het begin van het kalenderjaar bepalend is voor de belastingplicht van de eigenaren van ongebouwde onroerende zaken niet zijnde natuurterreinen, de eigenaren van natuurterreinen en de eigenaren van gebouwde onroerende zaken. Dit volgt uit artikel 119, eerste lid, van de Waterschapswet. Indien het genot krachtens eigendom, bezit of beperkt recht van een onroerende zaak in de loop van het jaar aanvangt of eindigt, heeft dat dus geen invloed op de belastingplicht vanwege het tijdstipkarakter van de heffing. Het begin van het kalenderjaar is blijkens artikel 1, onderdeel a, van de modelverordening overigens ook bepalend voor de ingezetenen. Deze bepaling stoelt op artikel 116, onder a, van de Waterschapswet.

In artikel 119, tweede en derde lid, van de wet is voor een aantal specifieke situaties de rangorde bij het bepalen van de heffingplichtige aangegeven. Deze regelingen zijn in het vierde en vijfde lid van artikel 2 van de modelverordening overgenomen.

Artikel 3 Heffingsmaatstaf

Artikel 3 geeft per belastingplichtige categorie de heffingsmaatstaf aan. De bepaling is gebaseerd op artikel 121, eerste lid, van de Waterschapswet. De heffingsmaatstaf voor ingezetenen is de woonruimte en voor natuurterreinen en ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn, is de heffingsmaatstaf de oppervlakte van de onroerende zaak. Voor gebouwde onroerende zaken is de heffingsmaatstaf de voor het kalenderjaar vastgestelde WOZ-waarde.

Hoofdstuk II Watersysteemheffing ingezetenen

Artikel 4 Tarief ingezetenen

In artikel 4 is de relatie tussen het tarief en de Kostentoedelingsverordening tot uitdrukking gebracht en is, conform het bepaalde in artikel 121, eerste lid, onder a, van de Waterschapswet, vastgelegd dat het tarief op een gelijk bedrag per woonruimte wordt gesteld. Tariefdifferentiatie is niet mogelijk.

Hoofdstuk III Watersysteemheffing ongebouwde onroerende zaken

Artikel 5 Belastingobject ongebouwde onroerende zaken

De voorschriften voor de afbakening van de objecten waarop de heffing betrekking heeft, staan in artikel 118 van de Waterschapswet. Het derde lid regelt de afbakening van een ongebouwde onroerende zaak die geen natuurterreinen is. Het ongebouwd wordt afgebakend op basis van de kadastrale registratie: als één ongebouwde onroerende zaak wordt aangemerkt een kadastraal perceel of een gedeelte daarvan. Hierbij geldt wel de nuancering dat hetgeen ingevolge de wet wordt aangemerkt als een gebouwde onroerende zaak en hetgeen ingevolge de wet een natuurterrein is, bij de afbakening van het ongebouwde object buiten aanmerking moet worden gelaten. In artikel 5, eerste lid, van de modelverordening komt deze wettelijke regeling terug. In het tweede lid van artikel 5 is hetgeen in artikel 118, vijfde lid, van de Waterschapswet, is bepaald, weergegeven. Er is niet zozeer sprake van een afbakeningsvoorschrift, maar van een fictiebepaling op grond waarvan de in dit artikellid genoemde objecten als ongebouwde eigendommen, niet zijnde natuurterreinen, worden aangemerkt. Het gaat om openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail en hun kunstwerken. Ook waterverdedigingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen worden in genoemde wettelijke bepaling als ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen, aangemerkt. Ook voor deze objecten geldt trouwens dat de afbake-

ning plaatsvindt op basis van kadastrale grenzen. Delen van waterverdedigingswerken die worden aangemerkt als woning, kwalificeren uitdrukkelijk niet als ongebouwde objecten.

Artikel 6 Tarief ongebouwde onroerende zaken

Lid 1

Op grond van het bepaalde in artikel 121, eerste lid, onder b, van de Waterschapswet, wordt het tarief van de heffing ter zake van ongebouwde onroerende zaken gesteld op een gelijk bedrag per hectare. Deze bepaling en de relatie met de Kostentoedelingsverordening, zijn in het eerste lid van artikel 6 opgenomen.

Facultatief: Tariefdifferentiatie

De Waterschapswet noemt in artikel 122 vijf situaties waarin het mogelijk is om de tarieven van de belasting lager of hoger vast te stellen. Artikel 122 (de bepaling die de tariefdifferentiatie regelt) maakt dus een inbreuk op het uitgangspunt dat het tarief van de belasting op een gelijk bedrag per hectare wordt gesteld. In artikel 6, tweede tot en met zesde lid van de modelverordening zijn deze situaties, voor zover relevant voor ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn, nader uitgewerkt. De Kostentoedelingsverordening moet uitsluitel geven over de vraag of er in een concreet geval gedifferentieerd wordt en zo ja, in welke mate.

De artikelleden 2 tot en met 6 zijn facultatieve bepalingen die, afhankelijk van de gemaakte bestuurlijke keuzes, door de waterschappen kunnen worden overgenomen. Tariefdifferentiatie is geen verplichting voor de waterschappen.

Lid 2

De eerste tariefdifferentiatie die in het geval van ongebouwde onroerende zaken kan worden ingesteld, is de differentiatie wegens het feit dat deze onroerende zaken buitendijks zijn gelegen. Indien hiervan sprake is, kan het tarief van de belasting maximaal 75% lager worden vastgesteld. De mate waarin wordt gedifferentieerd blijkt uit de Kostentoedelingsverordening van het waterschap. In de verordening op de watersysteemheffing komt het tarief na toepassing van de differentiatie te staan.

Lid 3

De tweede tariefdifferentiatie die in het onderhavige geval kan worden ingesteld, is de differentiatie wegens het feit dat ongebouwde onroerende zaken blijkens de legger van het waterschap als waterberging worden gebruikt. In deze gevallen is het mogelijk het tarief van de belasting maximaal 75% lager vast te stellen. De mate waarin wordt gedifferentieerd blijkt uit de Kostentoedelingsverordening van het waterschap. In de verordening op de watersysteemheffing komt het tarief na toepassing van de differentiatie te staan.

Lid 4

De derde tariefdifferentiatie die in het onderhavige geval kan worden ingesteld, is de differentiatie wegens het feit dat ongebouwde onroerende zaken in bemalen gebieden zijn gelegen. In deze gevallen is het mogelijk het tarief maximaal 100% hoger vast te stellen. De mate waarin wordt gedifferentieerd blijkt uit de Kostentoedelingsverordening van het waterschap. In de verordening op de watersysteemheffing komt het tarief na toepassing van de differentiatie te staan.

Lid 5

In dit artikellid is de tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen opgenomen. Het is mogelijk het tarief maximaal 100% hoger vast te stellen. De mate waarin wordt gedifferentieerd blijkt uit de Kostentoedelingsverordening van het waterschap.

Lid 6

In dit artikellid is de cumulatie van de tariefdifferentiatie, bedoeld in artikel 122, lid 4, van de Waterschapswet, geconcretiseerd. In de Handreiking tariefdifferentiatie is de cumulatie van waterberging en bemalen als een denkbare cumulatie voor ongebouwde onroerende zaken aange-

merkt. De modelverordening sluit hierbij aan. In de verordening op de watersysteemheffing komt het tarief na toepassing van de gecumuleerde tariefdifferentiatie te staan. Een rekenvoorbeeld is in het Algemeen deel van deze toelichting opgenomen.

Hoofdstuk IV Watersysteemheffing natuurterreinen

Artikel 7 Belastingobject

Het voorwerp van de belasting is het natuurterrein. De wet merkt een kadastraal perceel of gedeelte daarvan als één natuurterrein aan. Ook natuurterreinen worden dus op basis van de kadastrale registratie afgebakend. Hierbij wordt hetgeen als een gebouwde onroerende zaak en hetgeen als een ongebouwde onroerende zaak, niet zijnde een natuurterrein, wordt aangemerkt, buiten aanmerking gelaten (artikel 118, lid 4, Waterschapswet).

Een natuurterrein is een ongebouwde onroerende zaak waarvan de inrichting en het beheer geheel of nagenoeg geheel en duurzaam zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Of een onroerende zaak een natuurterrein is, wordt met andere woorden door de feitelijke en niet door de toekomstige bestemming of de bestemming volgens het bestemmingsplan bepaald. Geheel of nagenoeg geheel staat voor 90% of meer, terwijl gebruik van het woord 'duurzaam' erop duidt dat geen sprake mag zijn van een situatie die als tijdelijk is bedoeld.

Bossen en open wateren met een oppervlakte van tenminste één hectare worden op grond van artikel 116, onderdeel c, van de Waterschapswet als natuurterreinen aangemerkt. Zij hoeven niet aan het vereiste te voldoen dat zij geheel of nagenoeg geheel en duurzaam moeten zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Dit leidt ertoe dat ook bossen die bedrijfsmatig worden geëxploiteerd onder het begrip natuurterreinen vallen. De wetgever heeft hiervoor gekozen omdat het onderscheid in niet-bedrijfsmatig geëxploiteerde bossen enerzijds en bossen die wel als zodanig worden geëxploiteerd, in de praktijk moeilijk is te maken ².

Natte veenweidegebieden worden, op grond van de overweging dat deze gebieden ook een agrarische functie hebben, door de wetgever niet als natuurterrein maar als agrarische grond aangemerkt.

De objectafbakeningsvoorschriften van artikel 118, lid 4, van de wet gelden ook voor bossen en open wateren. Bij open wateren moet overigens worden gedacht aan wateren met een weids karakter. Openbare waterwegen behoren niet tot deze categorie, maar tot de categorie ongebouwd niet zijnde natuur.

Artikel 8 Tarief natuurterreinen

Het tarief van de heffing wordt op een gelijk bedrag per hectare gesteld. Dit is in artikel 121, eerste lid, onderdeel c, van de Waterschapswet bepaald. In artikel 8 van de modelverordening wordt dit ook zo aangegeven. Daarnaast wordt in deze bepaling de relatie met de Kostentoedelingenverordening tot uitdrukking gebracht.

In de Handreiking tariefdifferentiatie wordt het instellen van tariefdifferentiatie voor natuurterreinen afgeraden. In de modelverordening zijn ter zake dan ook geen bepalingen opgenomen.

Hoofdstuk V Watersysteemheffing gebouwde onroerende zaken

Artikel 9 Belastingobject

Het belastingobject is in dit geval de gebouwde onroerende zaak. Wat onder één gebouwde onroerende zaak moet worden verstaan, blijkt uit artikel 118, eerste en tweede lid, van de Waterschapswet. De regeling van de Waterschapswet is in artikel 9 van de modelverordening overgenomen.

² Zie de toelichting op het Waterschapsbesluit, Staatsblad 2007, 497, bladzijde 131.

De Waterschapswet sluit wat betreft de afbakening ter zake van gebouwde onroerende zaken zoveel als mogelijk aan bij de objectafbakening van de Wet waardering onroerende zaken (hierna ook Wet WOZ genoemd). De wetgever heeft deze aansluiting vorm gegeven door bij een samenstel van ongebouwde en gebouwde eigendommen te bepalen dat sprake is van één gebouwde onroerende zaak. De ongebouwde onroerende zaak gaat in deze gevallen deel uitmaken van de gebouwde onroerende zaak. Onder de 'oude' Waterschapswet gold voor de vorming van samenstellen tussen gebouwde en ongebouwde eigendommen nog het dienstbaarheids criterium. Indien het ongebouwde deel niet dienstbaar was aan het gebouwde deel, konden geen samenstellen worden gevormd en moest een dergelijk object deels als een gebouwde en deels als een ongebouwde object worden aangemerkt. Deze objecten moesten dus ook deels naar de waarde in het economische verkeer en deels naar de oppervlakte in de heffing worden betrokken. Voorbeelden van dergelijke objecten zijn sportterreinen met kantine en kleedkamers, golfbanen met clubgebouw, maneges, campings en kazerneterreinen met oefenterreinen. Door de nieuwe regeling van de Waterschapswet zijn deze objecten voortaan in hun geheel als gebouwde objecten aan te merken. De bepaling leidt ertoe dat het aantal gebouwde objecten toe- en het aantal ongebouwde objecten afneemt. De gemeentelijke objectafbakening is leidend.

Het is van belang op te merken dat niet alle ongebouwde eigendommen een samenstel met een gebouwde eigendom kunnen vormen. Dit is in het derde lid van artikel 9 tot uitdrukking gebracht. Op grond van deze bepaling kunnen ongebouwde eigendommen die bij de waardebepaling op grond van de Wet waardering onroerende zaken buiten aanmerking worden gelaten, geen deel uitmaken van de gebouwde onroerende zaak. Het gaat concreet om de ongebouwde eigendommen die zijn opgenomen in de Uitvoeringsregeling uitgezonderde objecten Wet WOZ, dus bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, Natuurschoonwetlandgoederen, natuurterreinen, openbare land- en waterwegen en spoorwegen inclusief hun kunstwerken. Deze onroerende zaken blijven, ook al vormen ze een samenstel met een gebouwde eigendom, dus ongebouwd.

Artikel 10 Tarief

Lid 1

Het tarief van de belasting wordt voor gebouwde onroerende zaken op een vast percentage van de WOZ-waarde gesteld. Deze regeling, die in artikel 121, eerste lid, onderdeel d, van de Waterschapswet is opgenomen, is in de modelverordening overgenomen. Daarnaast geeft artikel 10, eerste lid, van de modelverordening de relatie met de Kostentoedelingsverordening aan.

Facultatief: Tariefdifferentiatie

De wetgever heeft in artikel 122 vijf gevallen genoemd waarin tariefdifferentiatie mogelijk is en heeft daarbij ook de maximale mate van tariefdifferentiatie vastgelegd. In artikel 10, tweede tot en met zevende lid van de modelverordening zijn deze situaties, voor zover relevant voor gebouwde onroerende zaken, nader uitgewerkt. De Kostentoedelingsverordening van het waterschap moet uitsluitend geven over de vraag of er in een concreet geval gedifferentieerd wordt en zo ja, in welke mate.

De artikelleden 2 tot en met 7 zijn facultatieve bepalingen die, afhankelijk van de gemaakte bestuurlijke keuzes, door de waterschappen kunnen worden overgenomen. De waterschappen zijn niet tot het differentiëren van tarieven verplicht.

Lid 2

De eerste tariefdifferentiatie die kan worden ingesteld, is de differentiatie voor gebouwde onroerende zaken die buitendijks zijn gelegen. Ingevolge artikel 122, eerste lid, Waterschapswet kan het tarief in deze gevallen maximaal 75% lager worden vastgesteld. De mate waarin wordt gedifferentieerd moet uit de Kostentoedelingsverordening van het waterschap blijken. In de verordening op de watersysteemheffing komt het tarief na toepassing van de differentiatie te staan.

Lid 3

De tweede tariefdifferentiatie die kan worden ingesteld, is de differentiatie voor gebouwde onroerende zaken die blijkens de legger van het waterschap als waterberging worden gebruikt. Ook in deze gevallen kan het tarief maximaal 75% lager worden vastgesteld. Of en zo ja, in welke mate wordt gedifferentieerd, moet uit de Kostentoedelingsverordening van het waterschap blijken. In de verordening op de watersysteemheffing komt het tarief na toepassing van de differentiatie te staan.

Lid 4

In dit artikellid is de tariefdifferentiatie voor gebouwde onroerende zaken, gelegen in bemalen gebieden, opgenomen. Het tarief kan in deze gevallen maximaal 100% hoger worden vastgesteld. Of en zo ja, in welke mate wordt gedifferentieerd, moet uit de Kostentoedelingsverordening van het waterschap blijken. In de verordening op de watersysteemheffing komt het tarief na toepassing van de differentiatie te staan.

Lid 5

Glasopstanden en hun ondergrond kwalificeren als gebouwde objecten. In de modelverordening is de tariefdifferentiatie voor glasopstanden om deze reden in de bepaling over gebouwde onroerende zaken opgenomen. Het tarief voor glasopstanden kan maximaal 100% hoger worden vastgesteld. Of en zo ja, in welke mate wordt gedifferentieerd, moet uit de Kostentoedelingsverordening van het waterschap blijken. In de verordening op de watersysteemheffing komt het tarief na toepassing van de differentiatie te staan. Op grond van artikel 122, derde lid, van de Waterschapswet, is sprake van een glasopstand waarvoor tariefdifferentiatie kan worden toegepast, indien de onroerende zaak in hoofdzaak uit glasopstanden bestaat. In hoofdzaak staat voor 70 % of meer.

Lid 6

In dit artikellid is de cumulatie van de tariefdifferentiatie, bedoeld in artikel 122, lid 4, van de Waterschapswet, geconcretiseerd. In de Handreiking tariefdifferentiatie is een cumulatie van tariefdifferentiatie voor gebouwde onroerende zaken die zowel in het kader van de waterberging worden gebruikt als in bemalen gebieden zijn gelegen, als denkbaar aangemerkt. De modelverordening sluit hierbij aan. In de verordening op de watersysteemheffing komt het tarief na toepassing van de gecumuleerde tariefdifferentiatie te staan. In het Algemeen deel van deze toelichting is een rekenvoorbeeld opgenomen.

Lid 7

In dit artikellid is een regeling opgenomen voor de cumulatie van tariefdifferentiatie ter zake van ongebouwde onroerende zaken die in hoofdzaak uit glasopstanden bestaan en in bemalen gebieden zijn gelegen. Deze cumulatie is in de Handreiking tariefdifferentiatie als denkbaar aangemerkt. De modelverordening sluit hierbij aan. In de verordening op de watersysteemheffing komt het tarief na toepassing van de gecumuleerde tariefdifferentiatie te staan. In het Algemeen deel van deze toelichting is een rekenvoorbeeld opgenomen.

Hoofdstuk VI Heffing en invordering

Artikel 11 Wijze van heffing

Ingevolge artikel 125 van de Waterschapswet kunnen waterschapsbelastingen op de volgende wijzen worden geheven:

- bij wege van aanslag;
- bij wege van voldoening op aangifte of
- op andere wijze.

Heffing bij wege van afdracht op aangifte is niet mogelijk. De toegestane heffingstechnieken verschillen van elkaar. Voor welke heffingswijze wordt gekozen zal veelal van de aard en de

ingewikkeldheid van de te heffen belasting afhangen. De huidige praktijk is dat de waterschapsomslagen veelal bij wege van aanslag worden geheven. De ingezetenenomslag vormt hierop in een aantal gevallen een uitzondering. Deze omslag wordt dan op andere wijze (via het meeliften met de nota's van nutsbedrijven) geheven. Wij verwachten niet dat de heffingspraktijk voor de watersysteemheffing zal veranderen. In de modelverordening is de heffing bij wege van aanslag daarom als hoofdregel opgenomen. In afwijking hiervan is bij de heffing ter zake van ingezetenen bepaald dat deze op andere wijze kan worden geheven. Het tweede lid is een facultatieve bepaling.

In gevallen waarin de belasting op andere wijze wordt geheven, bepaalt de belastingverordening welke wijze dit is en op welke wijze de belastingschuld aan de belastingschuldige bekend wordt gemaakt. Dit vloeit voort uit artikel 125a, eerste lid, van de Waterschapswet. In het tweede lid van artikel 11 is aan deze wettelijke bepaling gevolg gegeven.

Artikel 12 Tenaamstelling en invordering belastingaanslag bij meer belastingplichtigen

Waterschappen zijn bevoegd om in gevallen waarin ter zake van hetzelfde voorwerp van de belasting of ter zake van hetzelfde belastbare feit twee of meer personen belastingplichtig zijn, de belastingaanslag ten name van een van hen te stellen. Vloeit de belastingplicht voort uit de eigendom van een onroerende zaak en is de aanslag ten name van een van de belastingplichtigen gesteld, dan kan de invorderingsambtenaar van het waterschap de gehele belastingschuld op laatstbedoelde persoon verhalen. Deze persoon moet het gehele bedrag van de aanslag voldoen. Hij is wel bevoegd hetgeen hij meer heeft voldaan dan overeenkomt met zijn belastingplicht, naar evenredigheid van ieders belastingplicht op de overige belastingplichtigen te verhalen. Dit blijkt uit artikel 142, eerste tot en met derde lid, van de Waterschapswet. De regeling van artikel 142 Waterschapswet maakt de toevoeging 'cum suis', die in het verleden in voorkomende gevallen wel eens op het aanslagbiljet placht te worden opgenomen, overbodig.

Artikel 13 Niet opleggen van aanslagen

Artikel 13 van de modelverordening is een weergave van hetgeen in artikel 115a van de Waterschapswet is bepaald. Het eerste lid van artikel 115a bepaalt dat een aanslag die een bij de belastingverordening te bepalen bedrag niet te boven gaat, niet wordt opgelegd. Doelmatigheid van de heffing staat hierbij voorop; de bepaling voorkomt dat aanslagen voor betrekkelijk geringe bedragen moeten worden opgelegd. De kosten van de aanslagoplegging zouden het bedrag van de belasting in deze gevallen immers als snel kunnen overstijgen.

Indien meerdere aanslagen op één aanslagbiljet worden verenigd, geldt het voorgaande voor het totaal van de aanslag. Het belang van deze bepaling blijkt in situaties waarin een belastingplichtige eigenaar van meerdere objecten met een relatief geringe waarde in het gebied van het waterschap is. Indien het waterschap de voor deze belastingplichtige bestemde aanslagen op één biljet verenigt, wordt wellicht boven de eerder bedoelde doelmatigheidsdrempel uitgekomen en kan dus wel een aanslag worden opgelegd.

In de Gemeentewet is in het kader van de heffing van de gemeentelijke onroerende-zaakbelastingen bepaald dat gemeenten geen belastingaanslagen hoeven op te leggen indien de heffingsmaatstaf beneden de €12.000, - of in een de belastingverordening te bepalen lager bedrag blijft. Een vergelijkbare bepaling komt in de Waterschapswet niet voor. Elk waterschap is dan ook vrij de hoogte van de doelmatigheidsdrempel voor zichzelf te bepalen en in de heffingsverordening neer te leggen.

Artikel 14 Vrijstellingen

Uit efficiencyoverwegingen is in artikel 14 bepaald dat de watersysteemheffing niet wordt geheven ter zake van onroerende zaken (ongebouwde, zowel als gebouwde en natuurterreinen) die bij het waterschap in eigendom zijn. Door een vrijstellingsbepaling in de verordening op te nemen wordt voorkomen dat het waterschap aan zichzelf aanslagen moet opleggen. Dit is niet doelmatig (vestzak-broekzak). In artikel 14 is daarnaast een vrijstelling voor straatmeubilair opgenomen. Straatmeubilair behoort tot de categorie gebouwde onroerende zaken. Het verschil met de eerdergenoemde gebouwde onroerende zaken is dat het straatmeubilair niet in eigen-

dom van het waterschap hoeft te zijn om voor vrijstelling in aanmerking te komen. Artikel 14 is een facultatieve bepaling. Individuele waterschappen zijn vrij om de bepaling al dan niet in de eigen heffingsverordening op te nemen.

Artikel 15 Betaaltermijnen

Artikel 9 van de Invorderingswet kent een regeling op het gebied van betaaltermijnen, waarvan ingevolge artikel 139 van de Waterschapswet kan worden afgeweken. In de modelverordening sluiten wij bij de regeling van de Invorderingswet aan. Op dit moment is de betaaltermijn van artikel 9, eerste lid, Invorderingswet nog twee maanden. In het wetsvoorstel Vierde tranche Awb dat thans bij de Eerste Kamer aanhangig is (Kamerstuk 29 702), wordt voorgesteld deze termijn te wijzigen in zes weken. De Vierde tranche Awb zal op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip in werking treden. Dit tijdstip kan voor de verschillende onderdelen van het wetsvoorstel verschillend liggen. Omdat over de datum van inwerkingtreding op dit moment nog geen enkele zekerheid bestaat, wordt in de verordening aangesloten bij de nu nog geldende betaaltermijn uit de Invorderingswet.

Een aanslag in de watersysteemheffing moet met inachtneming van het bepaalde in de Invorderingswet binnen twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet worden betaald en een navorderingsaanslag binnen één maand na de dagtekening. De regeling van de Invorderingswet kan niet worden gebruikt bij heffing op andere wijze, omdat de betaaltermijnen in dit geval moeten aansluiten bij de betaaltermijnen van de vordering waarmee de heffing meelift. In het derde lid van artikel 15 van de modelverordening is hiervoor een regeling getroffen.

Het vierde lid van artikel 15 behelst een aparte regeling voor gevallen waarin de belastingplichtige een machtiging tot automatisch incasso aan het waterschap heeft afgegeven. Is hiervan sprake, dan kan aan de belastingplichtige een ruimer aantal betaaltermijnen worden gegund. In het vijfde artikellid is bepaald wat het minimumtermijnbedrag in geval van automatische incasso is. Deze regeling kan vooral nuttig zijn in gevallen waarin sprake is van relatief lage belastingaanslagen. Door een minimumtermijnbedrag in de verordening op te nemen, wordt voorkomen dat het waterschap periodiek geringe bedragen moet incasseren.

Artikel 16 Kwijtschelding

Op grond van het derde lid van artikel 144 Waterschapswet kan het algemeen bestuur van een waterschap bepalen dat in het geheel geen dan wel slechts gedeeltelijk kwijtschelding van belasting wordt verleend. In de modelverordening wordt ervan uitgegaan dat het algemeen bestuur van de bevoegdheid om in het geheel geen kwijtschelding te verlenen, gebruik maakt ten aanzien van de watersysteemheffing natuurterreinen, de watersysteemheffing ongebouwd en de watersysteemheffing gebouwd. Van de watersysteemheffing ingezetenen wordt op grond van deze bepaling dus wel kwijtschelding verleend. Waterschappen die een ander kwijtscheldingsbeleid hebben, moeten de bepaling in de eigen verordening aanpassen.

Artikel 17 Nadere regels

Het dagelijks bestuur kan nadere regels geven op het gebied van de heffing en de invordering van de watersysteemheffing. Deze bepaling is in de verordening opgenomen om er geen misverstanden over te laten bestaan dat er op het gebied van de heffing en de invordering van de belasting ook op andere plaatsen dan in de verordening zelf relevante regels kunnen zijn opgenomen. Het gaat hierbij met name om regels die gelden voor het doen van aangifte (voor de watersysteemheffing minder relevant), het opleggen van voorlopige aanslagen, regels in het kader van de invorderingsrente en nadere regels in het kader van de heffing op andere wijze. Voor dit laatste wordt ook verwezen naar artikel 125a, eerste lid, tweede volzin, Waterschapswet.

De bevoegdheid van het dagelijks bestuur om nadere regels te stellen strekt zich uit tot de bevoegdheden die in de Algemene wet inzake rijksbelastingen aan de Minister van Financien, het bestuur van 's Rijksbelastingen en de directeur zijn toegekend.

Artikel 18 Intrekking, inwerkingtreding, tijdstip van ingang van de heffing en citeertitel

In het eerste lid van artikel 18 wordt de oude heffingsverordening (de verordening op de waterschapsomslagen) ingetrokken met ingang van de datum van de heffing. De datum van ingang de heffing is 1 januari 2009. De oude verordening blijft van toepassing op belastbare feiten die zich vóór 1 januari 2009 hebben voorgedaan. Het blijft dus mogelijk om deze belastbare feiten op basis van de oude verordening te belasten, ook al is de verordening ingetrokken.

De in het eerste lid opgenomen zinsnede 'laatstelijk gewijzigd bij besluit van <datum en jaartal>' moet worden overgenomen indien de oorspronkelijke heffingsverordening is gevolgd door wijzigingsverordeningen. Is dat het geval, dan moet naar de laatst vastgestelde wijziging worden verwezen.

Ingevolge het tweede lid van artikel 18 treedt de verordening acht dagen na haar bekendmaking in werking. Deze regeling is gebaseerd op artikel 74 van de Waterschapswet. Het opnemen van een andere termijn dan acht dagen is mogelijk.

Omtrent de bekendmaking van de verordening is verder hetgeen in artikel 73 van de Waterschapswet is bepaald, van belang. Bekendmaking van de verordening is essentieel, want zonder bekendmaking heeft de verordening immers geen verbindende kracht. Bekendmaking geschiedt ingevolge artikel 73, tweede lid, door:

- plaatsing van het besluit in een vanwege het waterschapsbestuur tegen betaling van kosten algemeen verkrijgbaar gestelde publicatie;
- het doen van mededeling van dit feit in een plaatselijk verschijnend dag- of nieuwsblad.

Het is de bedoeling dat de integrale tekst van het besluit tot vaststelling van de belastingverordening in de vanwege het waterschapsbestuur verkrijgbaar gestelde publicatie wordt geplaatst. De publicatie waarop de wetgever doelt, is het Waterschapsblad of, bij gebreke daarvan, een daaraan vergelijkbare uitgave. Van belang is dat de uitgave omwille van de overzichtelijkheid een register en een nummering bevat. Het kan worden vergeleken met het Staatsblad voor rijkswetten. Waterschapsbesturen zijn voor het overige volledig vrij in de wijze waarop zij het Waterschapsblad of de andere uitgave vormgeven.

Het waterschapsbestuur moet het Waterschapsblad of de andere uitgave algemeen verkrijgbaar stellen. Dit betekent dat geen sprake mag zijn van een louter intern bedoeld medium.

Wij wijzen er met nadruk op, dat het doen van mededeling in een plaatselijk verschijnend dag- of nieuwsblad niet inhoudt dat de integrale tekst van de verordening in het dag- of nieuwsblad moet worden geplaatst. Uiteraard kunnen waterschappen ervoor kiezen dit wel te doen, maar het is geen verplichting. Voldoende is dat van het feit dat de verordening in het Waterschapsblad of de andere uitgave is geplaatst, in het dag- of nieuwsblad mededeling wordt gedaan.

De verordening moet op grond van artikel 73, vierde lid, Waterschapswet, tegelijk met de bekendmaking gedurende 12 weken voor een ieder ter inzage liggen op de secretarie van het waterschap of op een andere door het waterschapsbestuur te bepalen plaats. Deze ter inzage legging is kosteloos. Het gaat er om dat een ieder die dat wenst kennis kan nemen van de verordening. Alhoewel de wet vrij strikt is geformuleerd waar het de termijn van ter inzage legging betreft, is het naar onze mening mogelijk om de periode van ter inzage legging in de praktijk ruimer te stellen. Ook een permanente ter inzage legging is naar onze mening mogelijk.

In het vierde lid is de citeertitel van de verordening en het jaartal 2009 genoemd. Het jaar 2009 verwijst naar het eerste jaar waarin de waterschappen de watersysteemheffing op basis van deze verordening zullen heffen.